НАЦИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ПО ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ И АНАЛИЗИ
Изх. №: ..... 20..
Вх. №: 766 / 11.02. 20 26

С Т А Н О В И Щ Е

От **Доц. Антон Колев Тачев, дм** – началник отдел „Състав на храни и потребителски продукти“ при НЦОЗА,

Член на Научно жури съгласно заповед № РД - 2 / 15.01.2026 г. на Директора на НЦОЗА

Относно: провеждане на конкурс за академичната длъжност "доцент" в НЦОЗА в област на висше образование 7. "Здравеопазване и спорт", професионално направление 7.1 "Медицина", научна специалност "Хигиена", за нуждите на отдел "Физични фактори", към дирекция "Аналитични лабораторни дейности" в НЦОЗА, обявен в “Държавен вестник” бр. 95/07.11.2025 г. и публикуван на http://ncpha.government.bg/ на 07.11.2025 г.

Единствен кандидат в конкурса е **главен асистент Цветелина Плъмъкова Шаламанова, дм**, от отдел "Физични фактори“ в НЦОЗА.

Гл. асистент Цветелина Шаламанова, дм е завършила висшето си образование през 2002 г. в СУ "Св. Климент Охридски" с магистърска степен „Инженерна физика“ със специализация „Медицинска физика“. Има общ трудов стаж 19 г. по специалността в областта на физичните фактори на околната среда. Непосредствено след завършване на университета работи и успешно се специализира в научните изследвания в областта на физичните фактори на работната и околната среда, измервания и оценка на експозицията на физични фактори на работната и околната среда, класификация на лазерните системи по степен на риск, редица престижни курсове и обучения за техническа компетентност на лаборатории и органи за контрол, процедури и схеми за провеждане на междулабораторни сравнения и изпитвания, валидиране и верифициране на методи, неопределеност на измерванията и много други.

През 2007 г. е назначена като главен експерт в лаборатория „Физически фактори” при НЦООЗ (НЦОЗА).

През 2007 г. успешно защитава дисертация и придобива образователна и научна степен „Доктор” по научна специалност „Хигиена” (шифър 03.01.32).

През същата 2007 г. след успешно обучение придобива и специалност "Медицинска и санитарна физика".

Цветелина Шаламанова показва данни за един високо квалифициран научен работник и през 2009 г. след обявен конкурс тя е избрана на академичната длъжност «Главен асистент» в лаборатория „Физични фактори" към Дирекция „Аналитични и лабораторни дейности" в НЦОЗА.

За близо 20 годишния си трудов стаж в Центъра гл. ас. Ц. Шаламанова, дм успешно развива своята научна кариера и сега е един от най-добрите специалисти у нас в областта на физичните фактори на работната и околната среда при измервания и хигиенна оценка на ЕМП. Тя усвоява всички най-нови методи за анализ на физичните фактори на работната и околната среда и на съвременно високо професионално ниво научно интерпретира получените резултати (изготвяне на експертни становища за обекти излъчващи ЕМП, разработка и усъвършенстване на методи за измерване и оценка на ЕМП), проучвания свързани с електромагнитни полета от различни честотни диапазони, ултравиолетови лъчения, лазери и др. Важна роля за израстването и като научен работник и високо ерудиран специалист изиграват и значителния брой курсове, обучения и специализации в които е участвала, които са организирани от реномирани научни организации и институции, като Световната здравна организация, EFOMP, БСА, МЗ и др.

От 2009 г. до настоящия момент гл. ас. Ц. Шаламанова, дм е ръководител на Орган за контрол «ЕКЗАКТ», към НЦОЗА. Активно участва в международни проекти и научни организации, като:

- Проект на СЗО: "Електромагнитни лъчения: Биологични ефекти на постоянни и променливи с времето електрически и магнитни полета";
- Международен проект TRANSEXPO;
- Подобряване на контрола и информационните системи за превенция на риска в здравеопазването", Програма БГ07 „Инициативи за обществено здраве", финансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм 2009-2014 г.;
- Българско дружество по биомедицинска физика и инженерство (БДБФИ);
- Експертен консултативен съвет по защита от нейонизиращи лъчения:Електромагнитни полета: Биологични ефекти на постоянни и

променливи с времето електрически и магнитни полета;
- Европейска асоциация по обществено здраве (EUPHA – European Public Health Association);
- Българска асоциация по обществено здраве (БАОЗ).

Гл. ас. Ц. Шаламанова, дм участва в разработването на голям брой научни и научно-практически разработки отразени в общо 37, от които 24 в чужди списания и 13 в български списания, като на 10 от публикациите тя е първи автор и втори на 10. 22 броя от публикациите на гл. ас. Ц. Шаламанова, дм са в издание, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, а 15 броя са публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове. От всичко това ясно личи огромният личен принос в представените научни публикации, което показва, че кандидатката гл. ас. Ц. Шаламанова, дм може много добре да работи в екип, както и да ръководи научни колективи при извършване на разнообразни по своята същност научни изследвания.

Авторските статии на гл. ас. Ц. Шаламанова, дм са цитирани в 56 издания в чужбина. Нейните трудове, включително и резюмета от престижни научни конгреси в чужбина са отпечатани в авторитетни научни издания с висок импакт фактор (Изчислен общ Impact factor **14,121**).

Гл. ас. Ц. Шаламанова, дм е високо оценяван научен работник – експерт и специалист, не само у нас, а и в редица други страни, което е видно от огромният брой участия с доклади, постери и научни съобщения в общо 39 конгреси, симпозиуми и конференции, като 19 от тях са провеждани в чужбина, а 20 в България с международно участие. Участвала е и в 5 броя уебинари по проблемите свързани с въздействието върху човека на ЕМП. Наистина това е нещо впечатляващо за един млад научен работник.

Гл. ас. Ц. Шаламанова, дм има съществен дял в учебно-преподавателската дейност на Центъра. Основният и принос се отнася главно до повишаване на квалификацията на специалисти в областта на оценка на експозицията и риска на физичните фактори на околната и работната среда и на специализанти в областта на медицинската физика. Участва и ръководи провеждането на следдипломно обучение по специалността „Медицинска санитарна физика“, както и курсове от програмата на НЦОЗА- 1. „Методи и средства за измерване

и хигиенна оценка на електромагнитни лъчения“; 2. „Оценка и контрол на телекомуникационни източници (мобилна комуникация, цифрова телевизия и др.). Изисквания към местната администрация. Комуникация и управление на риска“; 3. „Методи и средства за измерване и хигиенна оценка на електромагнитни лъчения. Мониторинг от РЗИ. Въвеждане на данни в електронен регистър“; 4. „Електронна система за събиране на информация за източниците на електромагнитни лъчения, с цел усъвършенстване на контрола на електромагнитната експозиция на населението“.

Гл. ас. Ц. Шаламанова, дм има значителен принос в развитието на медицинската физика и по-специално в областите на оценка на експозицията и риска от въздействието на физични фактори в различни производства, измерването и оценката на експозицията на различни физични фактори върху населението. Има активно участие в разработването и прилагането на Европейското и националното законодателство за защита на работещите и населението от нейонизиращи лъчения – което включва и участие в разработването на ръководство за защита от нейонизиращите лъчения. Основните приноси на гл. ас. Ц. Шаламанова, дм могат да се групират в следните области:

1. Измерване и оценка на експозицията от електромагнитни полета от радиочестотния диапазон; 2. Измерване и оценка на експозицията на свръхнискочестотни електромагнитни полета; 3. Оценка на експозицията от електромагнитни полета в работна среда; 4. Разработване на методи за измерване и оценка на електромагнитни полета; 5. Обучение и професионална реализация на специалистите медицинска и санитарна физика.

За компетентността на методите по отношение на измерване на електромагнитни полета, говорят участието на гл. ас. Ц. Шаламанова, дм в престижни междулабораторни сравнения по измерване на електромагнитни полета проведени в едни от най-авторитетните лаборатории в чужбина.

Моите лични впечатления от гл. ас. Ц. Шаламанова, дм са за един много ерудиран научен работник, истински професионалист в своята област, човек трудолюбив, морален и етичен.

Всички изтъкнати по-горе постижения на гл. ас. Ц. Шаламанова, дм, в научната, научно-приложната, преподавателската и административна дейност са безспорни и основателни. Критериите на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ, както и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НЦОЗА са изпълнени и дори значително надхвърлени. Всичко това ми дава основание, убедено да препоръчам на почитаемото научно жури **гл. ас. Ц. Шаламанова, дм** да бъде избрана на академичната длъжност „доцент“ по научна специалност „Хигиена“, за нуждите на отдел „Физични фактори“, дирекция „Аналитични лабораторни дейности“ при НЦОЗА.

11.02. 2026 г.

Заличено на основание
на чл. 5, §1.6 "B"
от Регламент (ЕС) 2016/679

доц. Антон Тачев, дм